

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Finanční instituce a způsob řešení jejich úpadku

Pro finanční instituce platí v rámci insolvenčního řízení celkem zásadní specifika oproti ostatním subjektům. Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "InsZ) obsahuje ve své části IV. speciální úpravu pro případ úpadku finančních institucí. Jejich úpadek je tedy řešen v rámci zvláštního režimu. Tento článek stručně shrne odlišnosti tohoto režimu. Zevrubně se touto problematikou zabývají zejména autoři JUDr. René Kůrka a Mgr. et Mgr. Anežka Paříková.[1]

Autor si neklade za cíl v tomto článku popsat ani proces odnámání licence/povolení k činnosti finanční instituce, ani likvidaci finanční instituce, ale chce pouze naznačit důležité body v rámci způsobu řešení úpadku finančních institucí, zejména ve vztahu k jejich specialitě.

Finanční instituce

Nejprve si musíme definovat, co pod pojem finanční instituce vlastně spadá. Finanční institucí se ve smyslu InsZ rozumí **banka, spořitelní a úvěrové družstvo, pojišťovna a zajišťovna** a za dále stanovených podmínek InsZ i některé další osoby.[2]

Působnost insolvenčního zákona

Na co nesmíme zapomenout je důležitý fakt, že finanční instituce jsou z působnosti InsZ vyjmuty a to do po dobu, po kterou jsou nositeli licence/povolení podle zvláštního právního předpisu, upravujících jejich činnost.[3] Do této doby evropské i vnitrostátní právo podporuje sanační způsob řešení nepříznivé ekonomické situace, aniž by byla přerušena činnost těchto institucí. Tento sanační režim probíhá mimo režim insolvenčního práva.[4]

Způsob řešení úpadku

Způsob řešení úpadku finančních institucí, jak již autor uvedl na začátku tohoto článku, nalezneme v rámci InsZ. ve speciální části (část druhé, hlavě IV), kde jsou upraveny jednotlivá specifika oproti „klasickému řešení úpadku“. Mírně rozdílná pravidla platí pro banky a spořitelní a úvěrová družstva oproti pojišťovnám a zajišťovně, avšak tyto rozdíly bych si dovolil nazvat spíše „kosmetickými“ a proto dále budu pojednávat o úpadku finančních institucí obecně.

Oproti běžnému postupu řešení úpadku podle InsZ. vyplývá významná odlišnost řešení úpadku finančních institucí ve zvláštním režimu také v tom, že insolvenčním správcem **může být pouze insolvenční správce se zvláštním povolením**. [5]

Už jen z výše uvedeného vyplývá, že je zde dvojitý režim úpadku finančních institucí. Jednak těch finančních (úvěrových) a dále pak těch ostatních, mezi které patří obchodníci s cennými papíry, investiční společnosti, investiční fondy, penzijní společnosti a penzijní fondy. U těchto neúvěrových institucí finančního trhu spočívá specialita zejména v tom, že insolvenčním správcem může být pouze správce se zvláštním povolením, avšak pokud nastane úpadek těchto institucí, jsou řešeny v režimu „klasického úpadku“ a dokonce ani není nutné, aby zaniklo jejich povolení k činnosti, oproti

finančním institucím, kde zánik povolení je nutností, aby mohl být vůbec InsZ aplikován.

Významné rozdíly

V čem je tedy zásadní rozdíl oproti běžnému způsobu řešení úpadku?

- Kromě již výše uvedené **nutnosti zániku licence/povolení k činnosti**, aby mohlo být insolvenční řízení zahájeno (§6/2 písm. a InsZ).
- Jedná se zejména o **okruh osob**, které jsou oprávněny podat insolvenční návrh, kdy je možné, že kromě dlužníka nebo věřitele může podat insolvenční návrh také ČNB (§368/1 InsZ). ČNB se současně **neukládá záloha na náklady insolvenčního řízení** dle §108 InsZ (§368/2 InsZ).
- Dalším specifikem je možnost řešení úpadku **pouze konkursem** (§368/3 InsZ).
- Jiným významným specifikem je **zveřejnění podstatných částí rozhodnutí o úpadku v Úředním věstníku Evropské unie** (§370 InsZ).
- Velmi důležitý je fakt, že **pohledávky věřitelů vyplývající z účetnictví dlužníka se pokládají za přihlášené** ve smyslu insolvenčního zákona, což bude každému takovému věřiteli oznámeno insolvenčním správcem do 60ti dní od prohlášení konkurzu 370/2 písm. d InsZ). [6]

Tyto výjimky jsou v podstatě pochopitelné a jednoznačné. Vzhledem k tomu, že ČNB vykonává dohled nad těmito institucemi a disponuje nepřehledným množstvím relevantních informací o těchto subjektech, tak je velmi žádoucí, aby také tato instituce byla jedním ze subjektů oprávněných podat insolvenční návrh. Další specifikum týkající se „automatického“ zahrnutí věřitelů vedených v účetnictví je velmi žádoucí, neboť insolvence finanční instituce je vždy značného rozsahu a rozpětí a tak nelze spravedlivě požadovat a očekávat, že všichni věřitelé budou o insolvenci vědět a následně tedy budou podávat své přihlášky, zejména s ohledem na ty zahraniční věřitele. Zcela jistě by to také byl nesmírný administrativní nápor pro insolvenčního správce a insolvenční soud, zpracovávat obrovské množství dokumentů spojených s přihláškami a navíc je více než evidentní, že je nereálné, aby se přihlásila alespoň většina všech věřitelů a z toho důvodu je zde toto ustanovení. Problémy mohou nastat, pokud je účetnictví dlužníka špatně vedeno nebo nedohledatelné, což přináší značnou zátěž na insolvenčního správce v podobě snahy získat takovéto údaje. V případě, že se účetnictví ani jiná podobná dokumentace nenajde, pak nezbude nic jiného, než zahrnout ty věřitele, které se podařilo zjistit buď tedy částečně z účetnictví anebo na základě oznámení, či přihlášek podaných po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

JUDr. Lukáš Zrůst, BA (Hons), LL.M., MBA,
insolvenční správce

e-mail: is@lukaszrust.cz

[1] Blíže KURKA, R., PAŘÍKOVÁ, A. Subjekty finančního trhu, Vybrané aspekty likvidace a insolvence. 1. Vydání. Praha : C.H.Beck, 2014 nebo také Hásová, J. Moravec, T. Insolvenční řízení. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2013.

[2] KURKA, R., PAŘÍKOVÁ, A. Subjekty finančního trhu, Vybrané aspekty likvidace a insolvence. 1. Vydání. Praha : C.H.Beck, 2014. s. 150. Srovnej také § 2 písm. k) InsZ.

[3] Např. zákon č. [21/1992](#) Sb., o bankách, v platném znění. Zákon č. [87/1995](#) Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění a změně zákona České národní rady č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, v platném znění

[4] Hásová, J. Moravec, T. Insolvenční řízení. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2013, s.246

[5] Srovnej § 3 odst. 2 zákona č. [312/2006](#) Sb. o insolvenčních správcích ve znění pozdějších předpisů.

[6] KURKA, R., PAŘÍKOVÁ, A. Subjekty finančního trhu, Vybrané aspekty likvidace a insolvence. 1. Vydání. Praha : C.H.Beck, 2014. s. 153-155.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)